

Spisová značka: 28Co 33/2003
Právní věta: Byl-li namísto úroku sjednán za poskytnutí půjčky poplatek za
půjčení peněz, jedná se o kapitalizovaný úrok a je-li tento úrok v
rozporu s dobrými mravy, je ujednání o úrocích ve smlouvě neplatné.
Soud: Krajský soud v Praze
ECLI: ECLI:CZ:KSPH:2003:28.CO.33.2003.1
Datum rozhodnutí: 18.02.2003
Forma rozhodnutí: Rozsudek
Heslo: Dobré mravy
Úroky z prodlení
Kategorie rozhodnutí: B

28 Co 33/2003

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. V. V. a soudců JUDr. Z. K. a JUDr. E. K. v právní věci žalobce **F F, s r.o.**, proti žalovanému **J. D.**, o zaplacení částky **3.740,- Kč s příslušenstvím**, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v B ze dne 28. 11. 2002, č.j. 4C 250/2002-15, **t a k t o :**

Rozsudek soudu I. stupně **s e p o t v r z u j e .**

Z o d ů v o d n ě n í :

Okresní soud v B rozsudkem č.j. 4C 250/2002-15, ze dne 28. 11. 2002 zamítl

žalobu, aby bylo žalovanému uloženo žalobci zaplatit 3.740,- Kč s úrokem z prodlení jdoucím od 6. 7. 2002 do zaplacení, ve výši 5,5%, vše do tří dnů od právní moci rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalobce. V odvolání uvádí, že trvá na tom, že došlo k platnému převzetí závazku žalovaným, který jako svéprávní osoba uzavřel smlouvu, jež nebyla uzavřena za zvlášť nevýhodných podmínek. Poplatek, který žalobce za půjčení peněz požaduje, je zdrojem příjmů společnosti, z tohoto poplatku se realizují výdaje společnosti spojené s provozováním činnosti poskytování půjček fyzickým osobám, a to leasing automobilů, kancelářské techniky a vybavení, placení nájmu, záloh na média, telekomunikačních poplatků, poplatků mobilním operátorům, poplatků za vývoj software a jeho aktualizaci, hradí se z toho náklady na marketing, reklamu, provize finančním poradcům, mzdy zaměstnanců, platby sociálního a zdravotního pojištění atd. Na této činnosti je postaven podnikatelský záměr společnosti. Žalovaný s ujednáním o zaplacení poplatku souhlasil při uzavírání smlouvy o půjčce a žalobce tedy navrhuje, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že žalobě vyhová v celém rozsahu.

Odvolací soud shledal odvolání žalobce projednatelným ve smyslu ustanovení § 205 odst. 1, odst. 2 písm.g) o.s.ř., neboť odvolání má jak obecné náležitosti, tak z jeho obsahu vyplývá odvolací důvod, že rozhodnutí soudu I. stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Odvolací soud tedy přezkoumal rozsudek soudu I. stupně ve smyslu ustanovení § 212 věta první o.s.ř. v celém rozsahu.

Soud I. stupně z provedených důkazů úplně zjistil skutkový stav věci, to jest dospěl k závěru, že dne 21. 11. 2001 účastníci uzavřeli smlouvu o půjčce částky 9.000,- Kč a v rámci této smlouvy se žalovaný zavázal, že tuto částku žalobci splatí spolu s poplatkem za poskytnutí půjčky v částce 4.780,- Kč, vše v 21týdenních, po sobě jdoucích splátkách po 530,- Kč, první splátka dne 26. 11. 2001. Na základě tohoto ujednání žalovaný celkem zaplatil 10.040,- Kč.

Soud I. stupně posoudil vztah, který účastníci založili uzavřením této smlouvy jako smlouvu o půjčce podle § 657 občanského zákona, vycházel správně též z ustanovení § 658 odst. 1 občanského zákona podle něhož při půjčce peněžitě lze dohodnout úroky. Dále pak dospěl k právnímu závěru, že pokud byl ujednán poplatek za uzavření smlouvy ve výši 4.780,- Kč, jde vlastně o úrok, neboť představuje úplatu za užívání půjčené jistiny, tento úrok shledal soud I. stupně nepřiměřeně vysokým, když běžná úroková míra v praxi peněžních ústavů při

poskytování půjček je 12 až 16% ročně. V daném případě představuje ujednaný poplatek tedy úrok vyšší než 100% ročně, neboť částka 4.780,- Kč ve vztahu k jistině 9.000,- Kč činí její téměř 50% a má-li být půjčka zaplacená do 21 týdnů, tedy za 5 měsíců, je tento ujednaný úrok ve vztahu k jednomu roku (p.a) úrokem více než 100%. Na to soud I. stupně dospěl k závěru, že ujednání o zaplacení částky 4.780,- Kč za poskytnutí půjčky ve výši 9.000,- Kč je ujednáním neplatným, jde o neplatný právní úkon ve smyslu ustanovení § 39 občanského zákona, neboť v tomto rozsahu uzavřená smlouva svým obsahem se příčí dobrým mravům.

S tímto právním názorem soudu I. stupně se beze zbytku ztotožňuje i soud odvolací.

Ze samotné smlouvy o půjčce, kterou účastníci uzavřeli, vyplývá, že jde o smlouvu uzavřenou ve smyslu ustanovení § 657 a násl. občanského zákona. Jak již v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl soud I. stupně, podle ustanovení § 658 občanského zákona lze při půjčce peněžité dohodnout úroky. Ujednání účastníků o navýšení půjčené částky 9.000,- Kč o dalších 4.780,- Kč je tedy třeba chápat jako sjednaný úrok. Pokud žalobce v průběhu řízení tvrdí, že jde o poplatek za poskytnutí půjčky a stejně zní i smlouva, pak nutno poukázat na to, že úplatu za sjednání závazku zná pouze obchodní zákoník v ustanovení § 499. Takový poplatek se však týká sjednání závazku věřitele poskytnout peněžní prostředky na požádání a jde vlastně o poplatek za udržování zdroje prostředků, které budou v budoucnu úvěrem poskytnuty. Mezi účastníky tohoto řízení při uzavření smlouvy o půjčce však nemohl být sjednán poplatek za poskytnutí půjčky, který je vlastně úplatou za sjednání závazku, neboť takovou úplatu může požadovat pouze věřitel, který je bankou ve smyslu zákona č. 21/1992 Sb. o bankách, respektive věřitel u něhož poskytování úvěrů je součástí podnikatelské činnosti ve smyslu zákona č. 21/1992 Sb. o bankách, to jest právnická osoba se sídlem v ČR, založená jako akciová společnost nebo státní peněžní ústav, která má povolení ČNB působit jako banka, to jest přijímat vklady od veřejnosti a poskytovat úvěry. Žalobce je sice právnickou osobou jejímž předmětem podnikání (viz výpis z obchodního rejstříku) je poskytování drobných peněžitých půjček z vlastních zdrojů do výše 50.000,- Kč fyzickým osobám, tedy předmětem jeho podnikatelské činnosti je poskytování úvěrů, avšak nikoliv v rozsahu, v jakém tuto činnost je oprávněn provozovat takový věřitel, který je vybaven povolením shora uvedeným. Závěrem lze tedy shrnout, že jakákoliv úplata, která byla mezi účastníky sjednána v souvislosti s poskytnutím půjčky, musí být chápána jako sjednaný úrok.

Se závěry soudu I. stupně se odvolací soud ztotožňuje i potud, že úrok, který se

pohybuje na úrovni 100% ročního navýšení jistiny, je úrokem, který daleko přesahuje běžné úrokové sazby užívané v obchodním styku, takže ujednání o takovém úroku je v rozporu s ustanovením § 3 odst. 1 občanského zákona a v části takového ujednání je uzavřená smlouva proto ve smyslu ustanovení § 39 občanského zákona neplatná.

Proto byl rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrzen podle § 219 o.s.ř.

V Praze dne 18. 2. 2003

Předsedkyně senátu
JUDr. V. V.